Telegrammid. Telegrahwi sõnumite maks on kahesugune: a) põhjustaks, b) maks iga sõna eest. Põhjustaks terwel Wenemaal on 15 kop. Maks iga ülfiku sõna eest on 1) linnades 1 kop. 2) igasse Europa-Wene maa kohta ja Kaukasasse 5 kop. 3) Asia-Wenemaale 10 kop.

Stempelmargid. 80-ne kopikaline stempelmark tuleb panna: wolikirjade, sündimise-, ristimise-, laulatuse- ja surnutähtede peale, siis ka palwe- ja kaebtusekirjade peale igasse kohtusse. Wastuse tarwis tuleb weel teine mark à 80 kop. palwekirjale juurde panna.

Kwitungide peale, mis üle 5 rbl. lähewad, on 5 kopikaline stempelmark panna, millest kwiteerija oma nime läbi kirjutab.

Tagasiwaade.

Weel kuu aega, ja 19. aastasada on ajamerde kadunud. Nüüd ehk on aeg pilku tema peale tagasi heita, et nähä, mis head ehk halba ta wanale omal pikal elueal näinud, mis suured sündmused tema sees aset olnud ja, mis kaunist ja kallist ta oma järeltulijale, tahekümnemale aastasajale, päranduseks järele jätab.

19. aastasaja hakul astus Napolean I. politika näitelawale. Ta oli üks kõige suurematest ja waimurikkamatest riigimeestest; aga ka sõjamees, kes 19. aastasajast oma sarnast otsib. Eiroopa pind wärises tema sammude al. Esimene, kelle kallale ta kippus ja keda ta wõimatuks tegi, oli Austria aastal 1805. Preisimaa sõtkus ta nõndasama maha ja tegi omale teenriks. Hispaania ei suutnud talle wastu panna ja langes Napoleoni wõimu alla. Saksariigiga käis ta ümber nagu oleks tema see päris peremees. Austria keiser pidi Napoleonile oma tütre abikaasaks andma, et tal seaduslik pärija oleks. Ta tahtis uut suurt riiki

asutada, kus tema sugu põlwest põlweni oleks walitsenud. Kui see plaan temal oleks korda läinud, kes teab, mis Eiroopast siis oleks saanud. Wenemaaga ei elanud Napoleon mitte kaua rahus. Kes ei teaks tema suurt sõjakäiki Moskwasse, mille sarnast ajaloost pole leida. Kes teaks kül ütelda, mis maailmast oleks saanud, kui Wenelaste ohwrimeel oma pealinna tuhahunikuks ei oleks muutnud ja seega Napoleonile wõimatumaks teinud Moskwasse talwekorterit wõtta. Wenemaa lumewäljadel ja — angedes rauges tema hiiglarammu Maailm oli peastetud ja Eiroopa hakkas jälle enam ja enam toibuma ja wabamalt hingama. Preisimaa sai uueste julgust ja ühendas ennast wiimaks Wenemaa ja teiste Eiroopa riikidega Napoleoni wastu, ja nad saiwad tema üle wõimust, raske wõitlemiste al. Napoleoni walitsus oli murtud. Suur maailma wõit oli otsas. Eiropa maitsis jälle rahu. Suur Prantsuse lõwi lõpetas oma elu Heelena saarel 1821.

Eiroopa würstid katsusiwad nüüd ka rahwaid endid kaaswalitsemisele kutsuda. Wõimuse jagamine würstide ja rahwaste wahel oli Eiroopas päämakorral. Wälimine wõitlus oli mõõdas, sisemine waidlus ja wõistlus algas.

Ei kestnud kaua, seal algasiwad a. 1830 mässud Pariisis, Belgias ja Poolas; see halb eeskuju pani ka Saksamaa wankuma. Isegi Hispaanias ja Itaalias tõusis meelte ärewus wäga kõrgele. Selle meelte ärewuse tagajärg oli, et rahwad ligi paarkümmend aastat rahutumad oliwad, ja waata, aastal 1848 küünlakuul peasis Pariisis uueste mässutuluke lahti ja paastukuul selsamal aastal Berlinis. Rahwad püüdsiwad walitsuse ohjasid würstide käest oma kätte saada. Seda nad kül ei saanud; Prant-